

sche vormgeving van Heiner Müllers *Prometheus* op de Prix Italia '86 in Lucca een prijs wegkaapte.

Op die internationale ontmoetingen merk je ook dat composities, documentaires, naast radioteksten, een nieuwe eenheid zijn gaan vormen. Elementen uit de verschillende disciplines werken op elkaar in, verleggen de grenzen en vermengen elementen die de stemmen in het hoofd de kracht geven om in deze tijd hoorbaar te worden.

Want al is het radiotheater nu een zaak van een individuele luisteraar, hun totaliteit overtreft de capaciteit van onze grootste theaterzaal in het tienvoud".

Louis Houët: Kleine oases in drukke radiodag

Louis Houët was bijna twaalf en een half jaar dramaturg-regisseur bij de KRO en een aantal jaren voorzitter van CIRAD (werkgroep Culturele Informatie en Radio Drama).

Louis Houët:

"Daar zoek ik dus voortdurend naar: dingen die onderhoudend zijn en waarbij de vraag of het literair is of niet literair, er niet toe doet. Het kan toevallig literair zijn. Ja, als iemand goed schrijft en het is spannend, dan is het ook literatuur.

Kijk, iets dat je bij die hoorspelmensen in het algemeen wel vaker tegenkomt: het zijn hobbyïsten. Je moet je hobby's hebben, bij radio is het nodig dat je ergens zelf voor staat, maar daarnaast is er nog een heel gebied waarvan je de markt moet kennen, ook die dingen waar je zelf geen belangstelling voor hebt. Die moet je toch doen. Ik 'laat' science-fiction doen: ik weet dat er een grote belangstelling voor bestaat. Je bent verplicht om het te doen. Dat geldt ook voor de detectives. Maar het criterium voor mij is: je moet een zendtijd hebben waarvan je kunt verwachten dat je goed overkomt. Als je op zaterdagavond op een klassieke zender zit dan heeft het geen zin om 'fast-food' te leveren, geen snelle eenvoudige kiosksromans.

Vroeger ging iedereen rond het toestel zitten om naar de radio te luisteren. Dat is nu geen reële situatie meer. Vroeger was dat wel zo: b.v. toen ze de stoommachine nog niet hadden uitgevonden, werd er nog veel met de handen gewerkt. Vroeger was de radio het medium waar je gezamenlijk naar luisterde, niet alleen hoorspelen, maar ook amusementsprogramma's. Ik herin-

ner mij dat heel goed. Maar de radio is nu een portable, absoluut individuele zaak geworden.

De mensen die het nu nog over vroeger hebben, die van een bepaalde generatie zijn, die dat mogelijk meegemaakt hebben, die luisteren nooit meer naar hoorspelen. Dat is enkel nog nostalgie. Er is een nieuw publiek voor, maar strikt individueel: de automobilist, de mensen thuis. De radio staat de gehele dag aan, staat vaak op zenders met alleen maar muziek – jarenlang op dezelfde – en popzenders zijn voor een iets ouder publiek onverdraaglijk geworden. Ze gaan dus naar een meer gewone zender: voor de BRT is dat BRT1 en in Nederland is dat Radio 2. Daar zitten soms hoorspelen op en die worden dan meegenomen, de radio staat toch aan.

Zaterdagavond van 11 tot 12 brengen we bij de KRO literaire programma's waarbij de vorm een documentaire kan zijn, een auteursportret, een interview, een discussie, of ook een hoorspel. Je plaatst daar geen hoorspel van een uur, dat breekt alles, maar 25 minuten dat nemen de mensen mee. Dat uur is niet genre-bepaald. Vrijdagnamiddag is bij de KRO hoorspeltijd, alhoewel ik daar ook verhalen in breng omdat we geloven dat in onze steeds visueler wordende cultuur de orale tradities van vroeger, de orale literatuur weer meer kansen krijgt. Je ziet het ook in de teaters waar soloprodukties, het verhaal vertellen weer opkomt als reactie op de snelle tv-series waar allerlei elektronische truuks worden uitgehaald, waarbij je wordt gebombardeerd met van alles: dus de oersituatie van de verteller heeft hier nieuwe kansen.

We krijgen echt meer ongevraagde reacties dan vroeger, ook op hoorspelen. Hoe komt dat? Want vroeger maakten we ze niet beroerder dan tegenwoordig. Ik bedoel: we proberen dat zo goed mogelijk te doen. De techniek gaat wat vooruit, je blijft een beetje aktueel in je speelstijl – want ook dat verandert –: de acteurs van 10 jaar geleden zijn niet meer die van nu, men probeert het modern te houden, aktueel, ook in de tekstbehandeling, en ook in de inhoud. Maar ik heb de idee dat door de overdosis aan snelle informatie of aan alleen maar obligaat muziek, zonder dat wij dat nou zelf bewust zo doen, dat hoorspelletjes kleine oases kunnen zijn in dat drukke dagschema van de radio.

Het is meer een fenomeen in de maatschappij, een samenspel van factoren dat ervoor zorgt dat het luisterspel weer in de belangstelling komt dan doordat ze beter gemaakt worden dan vroeger.

Ja, technische middelen, evolutie O.K.: de mensen die daar aktief mee te maken hebben, die weten dat dat mooier is, maar als het gros van je publiek dat op een portable hoort in de keuken, wat heb je dan aan je techniek?

Het gaat toch om de inhoud en de leuke vorm en het gaat niet om die perfecte 'Kunstkopf'. Natuurlijk moet je dat doen, dat kan de gehele zaak beïnvloeden en het is je plicht om die ook te gebruiken. Maar het grote publiek, dat haalt het er toch niet uit, want dat heeft aflluistersituaties die de vergelijking niet kunnen doorstaan met wat wij in de studio hebben. Daar moet je aan denken, zelfs als je de stemmen heel zacht

Louis Houët – Foto Henny Miltenburg

